

COMISIA
EUROPEANĂ

ÎNALTUL REPREZENTANT AL UNIUNII
EUROPENE PENTRU AFACERI EXTERNE ȘI
POLITICA DE SECURITATE

Bruxelles, 15.5.2012
JOIN(2012) 14 final

**COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Rezultatele noii politici europene de vecinătate

{SWD(2012) 110 final}
{SWD(2012) 111 final}
{SWD(2012) 112 final}
{SWD(2012) 113 final}
{SWD(2012) 114 final}
{SWD(2012) 115 final}
{SWD(2012) 116 final}
{SWD(2012) 117 final}
{SWD(2012) 118 final}
{SWD(2012) 119 final}
{SWD(2012) 120 final}
{SWD(2012) 121 final}
{SWD(2012) 122 final}
{SWD(2012) 123 final}
{SWD(2012) 124 final}

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Rezultatele noii politici europene de vecinătate

INTRODUCERE

UE a reacționat rapid la schimbările care s-au produs anul trecut în țările din vecinătate, în special în cele sud-mediteraneene, dar și în cele din Europa de Est. În câteva săptămâni, Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și Comisia Europeană au prezentat o comunicare comună privind instituirea unui parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită, care oferea un răspuns imediat la evenimentele istorice în curs. Coroborat cu revizuirea politicii de vecinătate, acest demers a avut ca rezultat o „nouă strategie privind un răspuns nou în contextul schimbărilor din țările vecine”¹. Această strategie transmite un mesaj clar de solidaritate și sprijin pentru popoarele sud-mediteraneene. Europa susține lupta lor pentru democrație, demnitate, prosperitate și încetarea persecuției. De asemenea, Europa contribuie cu experiența sa și cunoștințele sale pentru a le ajuta să facă față provocărilor tranziției de la autoritarism la democrație. Aceasta a fost o prioritate absolută pentru noul Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) și pentru Comisia Europeană. Având la bază realizările Parteneriatului estic, noua politică a fost, de asemenea, un răspuns la apelul partenerilor est-europeni ai UE în favoarea unei asocieri politice mai strânse și a unei integrări economice mai profunde cu Uniunea. Succesul reuniunii la nivel înalt a Parteneriatului estic care a avut loc la Varșovia și declarația comună a acestei reuniuni au dat un nou impuls pentru punerea în aplicare a noii abordări.

Această politică se bazează pe elemente noi, inclusiv pe o abordare de tipul „**mai mult pentru mai mult**”, pe importanța **răspunderii reciproce** în cadrul raporturilor dintre UE și partenerii săi, pe necesitatea unor **parteneriate** nu numai cu guvernele, ci și cu **societatea civilă** (de exemplu, ONG-uri, întreprinderi, medii academice, mass-media, sindicate și grupuri religioase) și pe recunoașterea **rolului special al femeilor** în restructurarea atât a politicii, cât și a societății.

Noua abordare a politicii europene de vecinătate (PEV) a recunoscut, de asemenea, importanța **diferențierii**, adaptând relațiile la nivelul ambițiilor partenerilor. Prin urmare, noua abordare se bazează pe respectarea caracteristicilor specifice ale fiecărui partener și a căii alese de acesta în ceea ce privește efectuarea reformei. Noua politică a introdus o mai mare flexibilitate și prevede un cadru pentru răspunsuri personalizate, adaptate cerințelor specifice ale țărilor, progreselor înregistrate de acestea în materie de reforme și naturii parteneriatului pe care acestea îl doresc cu UE.

La un an, prezenta comunicare comună a Înalțului Reprezentant și a Comisiei evaluează punerea în aplicare a acestei noi abordări. Prezenta comunicare, însoțită de o serie de documente de lucru comune², evidențiază că UE a pus rapid noile baze ale politicii sale și că

¹ COM (2011) 303, 25.5.2011.

² Prezenta comunicare comună este însoțită de următoarele documente: douăsprezece rapoarte privind progresele înregistrate de fiecare țară, care evaluează punerea în aplicare a PEV în 2011 în cele

majoritatea țărilor partenere au răspuns pozitiv, arătând că sunt pregătite să continue cu mai multă hotărâre reforma politică și economică și să coopereze mai intens cu UE.

Mai multe elemente inovatoare au fost deosebit de importante:

- în iulie 2011, Consiliul a numit un reprezentant special al UE (RSUE) pentru regiunea sud-mediteraneeană. Colaborând cu Comisia și SEAE, noul RSUE a contribuit la răspunsul UE prin sporirea eficacității și a vizibilității Uniunii prin intermediul dialogului politic și al cooperării economice cu toate părțile implicate în procesul de transformare democratică din regiune. În scopul realizării acestor obiective, s-au instituit grupuri operative care au rolul de a conlucra cu partenerii noștri, furnizând expertiză specifică fiecărei țări și resurse puse la dispoziție de UE, de statele sale membre, de Banca Europeană de Investiții, de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, precum și de alte instituții financiare internaționale și de sectorul privat. Grupurile operative UE-Tunisia și UE-Iordania s-au dovedit a fi instrumente eficace în ceea ce privește schimbarea democratică, accelerând punerea în aplicare a sprijinului și a asistenței financiare prin implicarea unei game largi de instituții. Acționând ca un catalizator, grupurile operative permit, de asemenea, aprofundarea relațiilor UE cu țările respective, în cadrul unei abordări axate pe rezultate, adaptate și diferențiate;
- Comisia a prezentat programe-cadru financiare (SPRING pentru țările din sud și EaPIC pentru țările din est) menite să pună la dispoziție cât mai rapid fondurile suplimentare anunțate în 2011, în vederea sprijinirii transformării democratice, a consolidării instituțiilor și a continuării creșterii în țările partenere;
- luând în considerare faptul că perspectivele economice din Europa sunt caracterizate de prezența provocărilor, Înalțul Reprezentant și Comisia au întreprins măsuri îndrăznețe în scopul mobilizării asistenței financiare acordate pentru tranziția din țările vecine din alte surse decât bugetul UE. În acest scop, printre altele, plafoanele de creditare ale Băncii Europene de Investiții pentru țările partenere au crescut la 1,15 miliarde EUR³, iar mandatul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare în ceea ce privește țările sud-mediteraneene și est-mediteraneene a fost prelungit;
- o facilitate pentru societatea civilă care vizează întreaga vecinătate a fost lansată în luna septembrie. Aceasta avea un buget inițial de 26 de milioane EUR pentru 2011, o sumă similară fiind planificată pentru 2012.

Chiar dacă nu toate țările au înregistrat progrese, în ultimul an numeroși parteneri au întreprins măsuri îndrăznețe în scopul accelerării proceselor lor de democratizare și de reformă. S-au organizat mai multe alegeri libere și corecte, iar libertățile fundamentale și drepturile omului sunt mai bine protejate. Dezbaterile publice deschise beneficiază, de asemenea, de mai mult spațiu, ceea ce contribuie la consolidarea răspunderii guvernelor.

douăsprezece țări vecine cu care s-a convenit asupra unui plan de acțiune PEV sau a unui document echivalent; două rapoarte privind progresele înregistrate la nivel regional în 2011 în ceea ce privește punerea în aplicare a Parteneriatului estic, precum și a Parteneriatului pentru democrație și prosperitate împărtășită, și o anexă statistică.

³ 1 miliard EUR pentru țările din vecinătatea sudică a UE și 150 de milioane EUR pentru țările din vecinătatea estică a UE.

„Mai mult pentru mai mult”

În centrul noii politici se află principiul „mai mult pentru mai mult”: doar partenerii care doresc să se angajeze în realizarea de reforme politice și să respecte valorile universale comune, cum ar fi drepturile omului, democrația și statul de drept, au beneficiat de aspectele cele mai avantajoase ale politicii UE, în special integrarea economică (bazată pe instituirea zonelor de liber schimb complex și cuprinzător), mobilitatea persoanelor (parteneriate pentru mobilitate), precum și de asistență financiară sporită din partea UE. În mod similar, UE a reacționat la încălcările drepturilor omului și ale standardelor în materie de democrație prin reducerea implicării sale.

„Mai mult pentru mai mult” în practică

- Reflectând măsurile decisive luate în cadrul **procesului de tranziție democratică** în *Tunisia*, UE și-a dublat sprijinul financiar, de la 80 de milioane EUR în 2010 la 160 de milioane EUR în 2011, și a oferit asistență tehnică pentru a contribui la organizarea alegerilor pentru Adunarea Constituantă.
- Negocieri privind instituirea unei **zone de liber schimb complex și cuprinzător** au fost lansate cu *Republica Moldova* și *Georgia* și sunt pe cale de a fi inițiate cu *Armenia*. Directivele de negociere privind acordurile de liber schimb complex și cuprinzător cu *Egipt*, *Iordania*, *Maroc* și *Tunisia* au fost adoptate de Consiliu. Aceste acorduri vor îmbunătăți integrarea economică a partenerilor în cadrul pieței interne a UE.
- Ca răspuns la deteriorarea situației în *Siria*, UE a decis **să suspende asistența financiară** acordată guvernului și **să impună sancțiuni**. Înalțul Reprezentant și Comisia au sprijinit în mod activ eforturile de mediere depuse de Organizația Națiunilor Unite și de Liga Arabă, în timp ce Comisia furnizează ajutor umanitar.
- UE a încheiat recent un parteneriat pentru mobilitate cu *Armenia* și intenționează să încheie **parteneriate pentru mobilitate** cu *Maroc* și *Tunisia*.
- Pentru a sprijini în continuare eforturile în materie de reformă depuse de țările partenere, suma de **670 de milioane EUR** este pusă la dispoziție în scopul de a completa programele naționale existente. Această sumă este furnizată prin intermediul a două programe-cadru (**SPRING** pentru țările din sud și **EaPIC** pentru țările din est)⁴ și este alocată țărilor partenere care înregistrează cele mai multe progrese în direcția democrației durabile. Alocările au fost deja anunțate pentru *Algeria*, *Iordania*, *Maroc* și *Tunisia*.
- **Acordul de asociere** cu *Ucraina* a fost parafat. Rezultatele obținute de Ucraina, în special în ceea ce privește respectarea valorilor comune și a statului de drept, vor fi decisive în ceea ce privește ritmul asocierii sale politice și al integrării sale economice cu UE, inclusiv în contextul încheierii acordului și al punerii sale în aplicare ulterioare. Din acest punct de vedere, procesele liderilor opoziției și condamnarea acestora reprezintă motive grave de îngrijorare cu privire la respectarea normelor referitoare la un proces echitabil și la independența sistemului judiciar.

⁴ SPRING (*Support for Partnership, Reform and Inclusive Growth* - Sprijin pentru parteneriat, reformă și creștere favorabilă incluziunii); EaPIC (*Eastern Partnership Integration and Cooperation Programme* - Programul de integrare și cooperare din cadrul Parteneriatului estic).

- Reluarea negocierilor oficiale în formatul 5+2 privind soluționarea **conflictului transnistrean din Republica Moldova** a fost însoțită de intensificarea cooperării cu guvernul Republicii Moldova, de lansarea unor ample măsuri de consolidare a încrederii la nivelul UE și de o revizuire treptată a sancțiunilor UE împotriva Transnistriei, recunoscându-se în același timp atitudinea constructivă a noii conduceri a Republicii Moldova.
- Pentru a reflecta profunda sa îngrijorare cu privire la nerespectarea în continuare a drepturilor omului, a democrației și a statului de drept în *Belarus*, UE a prezentat o serie de **măsuri restrictive** și a reorientat o parte importantă a asistenței sale către societatea civilă. De asemenea, UE a inițiat un dialog european privind modernizarea, la care participă opoziția și societatea civilă.

UE s-a angajat, de asemenea, într-o cooperare intensă cu partenerii săi privind o gamă largă de aspecte sectoriale, în temeiul normelor și al standardelor sale. Este necesar ca partenerii să continue cu mai multă fermitate reformele, întrucât acestea stau la baza creșterii socioeconomice favorabile incluziunii, a creării de locuri de muncă (în special pentru tineret), a reducerii sărăciei și a creșterii investițiilor străine. Sprijinul financiar direcționat, consolidarea capacităților instituționale, intensificarea dialogului în materie de politici sectoriale și deschiderea treptată a programelor și a agențiilor permit UE și țărilor partenere să țină seama pe deplin de complexitatea acestui proces, care necesită opțiuni dificile și măsuri conexe pentru protejarea cetățenilor vulnerabili.

Un parteneriat cu societatea

UE se străduiește tot mai mult să stabilească un dialog cu **societatea civilă** din toate țările vecine, inclusiv cele care fac obiectul unor sancțiuni punctuale din partea sa și nu mai beneficiază de asistență financiară. Acest angajament a fost în general salutat de țările partenere, precum și de organizațiile locale și internaționale ale societății civile. UE intenționează să extindă acest angajament, în special prin implicarea organizațiilor societății civile în pregătirea și monitorizarea planurilor de acțiune sau ale documentelor similare.

Măsuri concrete în direcția instituirii unui parteneriat cu societatea civilă

- O **facilitate pentru societatea civilă** care vizează toate țările din vecinătate a fost lansată în luna septembrie 2011. Aceasta avea un buget inițial de 26 de milioane EUR pentru 2011, o sumă similară fiind planificată pentru 2012 și 2013.
- Dialogurile privind drepturile omului din cadrul Parteneriatul estic au fost completate de seminare comune cu societatea civilă, iar **Forumul societății civile din cadrul Parteneriatului estic** a devenit membru permanent al tuturor celor patru platforme multilaterale.
- În țările din vecinătatea sudică, UE și-a intensificat sprijinul acordat **Fundației Anna Lindh**, ale cărei eforturi vizează mobilizarea și revitalizarea societății civile în regiune.
- Consiliul Europei s-a implicat în mai mare măsură în regiunea vecinătății. După ce a instituit o primă facilitate menită să sprijine acțiunile Consiliului în țările din vecinătatea estică, Comisia a decis înființarea unei facilități în valoare de 4,8 milioane EUR, care este destinată activităților întreprinse de Consiliul Europei în țările sud-mediteraneene.

- Pentru a promova **libertatea de exprimare**, UE a lansat o „strategie împotriva deconectărilor” (*no disconnect strategy*) în scopul de a ajuta organizațiile societății civile și cetățenii să facă față situațiilor în care accesul la tehnologia comunicațiilor electronice este întrerupt în mod arbitrar.
- În decembrie 2011, principiile fundamentale privind instituirea **Fondului european pentru democrație** (FED) au fost aprobate de Consiliu. FED se va concentra inițial, dar nu în mod exclusiv, asupra țărilor din vecinătatea UE.
- În paralel cu suspendarea sau redirecționarea asistenței, UE a mărit **sprijinul financiar** acordat organizațiilor societății civile din țările în care persistă încălcarea drepturilor omului.
- UE a propus, de asemenea, negocierea unor **acorduri de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie** cu *Belarus* pentru a înlesni contactele dintre persoane. Până în prezent, autoritățile din *Belarus* nu au răspuns propunerii UE. Statele membre ale UE depun eforturi în scopul de a valorifica la maximum flexibilitatea oferită de Codul de vize în ceea ce privește eliminarea și reducerea taxelor de viză pentru anumite categorii de cetățenii din *Belarus* sau în cazuri individuale.
- UE oferă tot mai multe posibilități în ceea ce privește modernizarea sistemelor de **învățământ superior, mobilitatea academică și schimburile de tineri**. În 2012 și 2013, finanțarea acordată pentru participarea țărilor vecine la programele sale de cooperare din domeniul învățământului superior se va dubla și se vor oferi noi posibilități în ceea ce privește schimburile de tineri și colaborarea în rețea a animatorilor pentru tineret. De asemenea, au fost inițiate sau sunt pe cale de a fi inițiate mai multe dialoguri regionale privind politicile din domeniul educației, al tineretului și al culturii.

Răspundere reciprocă

În cadrul unei abordări globale „mai mult pentru mai mult”, UE, în consultare cu țările partenere, și-a adaptat instrumentele de politică pentru a promova răspunderea reciprocă și pentru a mări gradul de interactivitate și de onestitate al dialogului politic.

Instrumente menite să consolideze răspunderea reciprocă

- Intensificarea frecvenței contactelor și a dialogurilor oficiale și neoficiale la nivel politic oferă posibilitatea de a se pune în mai mare măsură accentul pe **orientarea politică** a reformelor întreprinse în țările partenere și a sprijinului aferent acordat de UE.
- Din acest an, **rapoartele privind progresele înregistrate de fiecare țară** vor deveni din ce în ce mai precise în evaluarea evoluțiilor, în special a celor în direcția unei democrații profunde și durabile. Acestea vor constitui un instrument pentru aplicarea abordării bazate pe stimulente și pentru crearea unei legături mai puternice cu toate aspectele relevante ale răspunsului UE, inclusiv asistența financiară. Rapoartele respective vor cuprinde recomandări specifice fiecărei țări partenere, acestea fiind invitate să le dea curs.
- **Contactele intensificate** la toate nivelurile, de la înalți funcționari, până la părți interesate și organizații ale societății civile, au permis reprezentanților țărilor partenere să își exprime punctele de vedere cu privire la punerea în aplicare a noii abordări și să își prezinte opiniile referitoare la respectarea de către UE a angajamentelor asumate. Aceste reuniuni vor avea loc cu mai multă regularitate.

1. EVOLUȚIILE DIN ȚĂRILE VECINE

1.1 Un an de progrese rapide, dar inegale

După ani de relativă stagnare, democrația se înrădăcește tot mai profund în țările din vecinătate, fiind încurajată de revoluțiile democratice care au avut loc anul trecut în Africa de Nord. În mai multe țări au fost organizate alegeri importante, la care au participat o gamă variată de partide politice. Tendința generală indică creșterea gradului de democrație, intensificarea răspunderii formei de guvernare și respectarea în mai mare măsură a drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Cu toate acestea, există domenii care sunt esențiale pentru a se asigura durabilitatea reformelor politice în curs și în care progresele înregistrate au avut un caracter mai limitat. În unele țări nu s-au mai făcut progrese sau există semne de regres.

Atunci când au fost întreprinse, reformele structurale au contribuit la reducerea sărăciei și la atragerea de investiții străine, existând, însă, în continuare provocări sociale importante. Aproximarea continuă de normele și standardele UE a contribuit la consolidarea legăturilor comerciale, în ciuda climatului economic nefavorabil. Cooperarea sectorială din ce în ce mai intensă cu UE contribuie la soluționarea blocajelor din domeniul transporturilor și al energiei, precum și la abordarea provocărilor în materie de mediu și combatere a schimbărilor climatice.

1.2 Construirea unor democrații durabile

Un proces de **reformă constituțională** este în plină desfășurare în *Egipt, Iordania, Maroc și Tunisia*. Acesta este menit să promoveze răspunderea guvernelor în fața parlamentelor alese în mod democratic, consolidarea independenței sistemului judiciar și eliminarea altor obstacole din calea unei participări mai largi la viața politică. *Tunisia* și-a ales Adunarea Constituantă în urma primelor **alegeri democratice și credibile** organizate de la proclamarea independenței sale. De asemenea, Parlamentele din *Egipt și Maroc* au fost alese, în general, în mod liber și transparent.

În ansamblu, **libertatea de exprimare, de asociere și de întrunire** este respectată în mai mare măsură decât în trecut. *Republica Moldova* și, în prezent, *Tunisia*, dispun de cadre juridice care protejează în mod satisfăcător libertatea de întrunire și de asociere. Dar mai sunt încă multe de făcut în țările din vecinătate pentru a se asigura că această libertate este pe deplin garantată în drept și în practică și pentru a oferi **societății civile** spațiul de care aceasta are nevoie în vederea îndeplinirii rolului său esențial. În *Egipt*, se observă o anumită deschidere a spațiului politic, cu toate că libertatea de exprimare, activitatea societății civile și demonstrațiile pașnice au fost adesea reprimare. În *Azerbaidjan*, libertățile civile continuă să fie foarte restrânse.

Se acordă din ce în ce mai multă atenție problemei **corupției**, chiar dacă declarațiile politice îndrăznețe nu sunt urmate întotdeauna de măsuri ferme. Atunci când se iau astfel de măsuri, după cum este cazul în Georgia, acest demers contribuie la respectarea statului de drept și la instituirea unui mediu de afaceri care încurajează antreprenorii și atrage investițiile străine.

În toate țările din vecinătate este necesar să se depună mai multe eforturi pentru a se garanta respectarea statului de drept, supravegheat de un **sistem judiciar** eficient, imparțial și **independent**, care dispune de garanții menite să asigure un acces egal la justiție, precum și

respectarea procedurilor corespunzătoare și a standardelor privind un **proces echitabil**. De asemenea, în toate țările din vecinătate este necesar să se depună mai multe eforturi pentru a se continua **reforma sectorului de securitate**. Cu toate că în mai multe țări din vecinătate procesul de tranziție democratică și reformă constituțională este în curs, acesta nu s-a concretizat încă într-o justiție mai rapidă, mai transparentă și mai echitabilă și nici într-un sentiment sporit de securitate. În *Egipt*, civilii continuă să fie judecați de instanțe militare.

Construirea democrației durabile înseamnă, de asemenea, asigurarea **egalității de șanse între femei și bărbați**, precum și creșterea gradului de participare a femeilor la viața politică și economică. În unele țări, dispozițiile legislative adoptate în scopul asigurării unei compoziții mai echilibrate a Parlamentelor au întâmpinat rezistență în practică și, prin urmare, nu au avut efectul dorit. **Autoritățile locale și regionale** au un rol esențial în reducerea decalajului dintre populație și instituții, promovând o cultură a participării politice la nivel local și asigurându-se că deciziile în materie de politică țin seama de necesitățile locale.

S-au înregistrat, de asemenea, progrese în ceea ce privește respectarea **altor drepturi ale omului**. *Tunisia* a ratificat o serie de protocoale facultative la convenții importante privind drepturile omului. *Maroc* și *Tunisia* au ratificat Protocolul facultativ la Convenția ONU împotriva torturii. Drepturile minorităților sunt respectate tot mai mult în *Armenia* și în *Maroc*. Cu toate acestea, în mai multe țări, forțele de securitate continuă să practice tortura, precum și tratamentul degradant și inuman. În mod similar, discriminarea pe motive de religie sau convingeri, origine etnică sau orientare sexuală rămâne larg răspândită și traficul de persoane continuă să fie o problemă gravă în multe țări.

Situația din *Belarus* s-a deteriorat grav în ultimul an, după ce opoziția și societatea civilă au fost reprimare în decembrie 2010, în urma alegerilor prezidențiale. UE a trebuit să reinstitue sancțiuni și să le înăsprească. UE continuă să fie grav preocupată de situația din *Belarus*, unde autoritățile au refuzat să-i elibereze și să-i reabiliteze pe toți deținuții politici, precum și să înceteze acțiunile de oprimare a opoziției, a mass-media și a societății civile. Autoritățile din *Belarus* nu au răspuns până în prezent la propunerea UE de a negocia acorduri de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie, privându-și astfel cetățenii de avantajele care decurg din înlesnirea călătoriilor în UE. Nu sunt întrunite condițiile care să permită o participare deplină a *Belarusului* la PEV. Această țară participă numai la dimensiunea multilaterală a Parteneriatului estic. UE își reafirmă hotărârea de a consolida parteneriatul său cu cetățenii din *Belarus* și de a sprijini în mai mare măsură organizațiile societății civile.

Algeria a inițiat un proces de reforme politice care au condus, la începutul anului 2012, la adoptarea mai multor legi noi privind codul electoral, participarea femeilor în cadrul adunărilor alese, asociațiile, mass-media, partidele politice, descentralizarea și incompatibilitatea dintre mandatele politice. O revizuire a constituției ar trebui să aibă loc după alegerile legislative din 10 mai. În contextul noii orientări a PEV către o abordare adaptată și diferențiată, *Algeria* a decis să participe la PEV, iar discuțiile privind un **plan de acțiune în cadrul PEV** au început deja.

Situația din *Libia* se stabilizează treptat după încheierea războiului civil. UE sprijină procesul de tranziție și, împreună cu autoritățile din această țară, analizează în mod regulat aspectele referitoare la respectarea drepturilor omului. UE este pregătită să inițieze cu noua administrație libiană negocieri privind un acord contractual și, în acest context, să poarte discuții referitoare la eventuala participare a Libiei la PEV, pe baza unui angajament comun față de valorile democrației, ale statului de drept și ale respectării drepturilor omului.

1.3 Conflicte

Soluționarea pașnică a conflictelor prelungite rămâne o provocare-cheie în toate țările din vecinătate. Principala responsabilitate în acest sens revine părților aflate în conflict care trebuie să își intensifice eforturile pentru a ajunge la un acord, într-un autentic spirit de compromis. În caz contrar, eforturile internaționale continue de mediere depuse în cadrele consacrate nu vor avea rezultate. Pentru ca PEV să își valorifice pe deplin potențialul, țările vecine în cauză vor trebui să depună eforturi mai credibile și mai susținute pentru a înregistra progrese în direcția soluționării conflictelor. La rândul său, UE este pregătită să ofere sprijinul necesar în vederea punerii în aplicare a acordurilor, odată ce au fost convenite.

În cazul *Siriei*, UE a condamnat în mod ferm încălcările sistematice ale drepturilor omului comise de regimul sirian. UE a solicitat președintelui Assad să renunțe la putere și să permită o tranziție pașnică și democratică. Împreună cu statele sale membre, UE a depus toate eforturile în cadrul Consiliului de Securitate al ONU pentru a se asigura că întreaga comunitate internațională susține în mod unitar și pe deplin planul trimisului special comun al ONU și al Ligii Statelor Arabe, dl Kofi Annan. Înaltul Reprezentant și SEAE au participat la reuniunile grupului „Prietenii Siriei”. Înaltul Reprezentant a convocat în mod regulat Platforma de criză care reunește toate serviciile relevante din cadrul SEAE și al Comisiei (sancțiuni, ajutor umanitar, cooperare pentru dezvoltare, legătura cu delegațiile și sprijin pentru ONU). Ca răspuns la criză, UE a suspendat toate tipurile de cooperare și a impus măsuri restrictive, pe care le analizează în mod constant. UE a menținut doar ajutorul de care beneficiază populația siriană, studenții, apărătorii drepturilor omului și opoziția. UE a alocat 10 milioane EUR ca ajutor umanitar pentru Siria și țările vecine afectate. De asemenea, UE a colaborat îndeaproape cu vecinii Siriei și a propus o măsură specială a Comisiei pentru a rezerva suma de 23 de milioane EUR din fondurile I EVP în scopul de a sprijini, în mod specific, societatea civilă, precum și refugiații și populațiile afectate din țările vecine.

Delegația UE din Damasc a rămas deschisă pentru a susține poporul sirian și pentru a contribui la coordonarea răspunsului UE la criză. Delegația UE găzduiește mai mulți diplomați din statele membre care au decis să suspende activitatea propriilor ambasade.

În 2011, UE a reușit într-o anumită măsură să dea un nou impuls Cvartetului și a depus în continuare eforturi pentru a încuraja atât *Israelul*, cât și *Autoritatea Palestiniană* să se întoarcă la masa negocierilor. În declarația sa din 23 septembrie, Cvartetul a făcut apel la reluarea negocierilor bilaterale directe fără întârziere sau condiții prealabile, în scopul de a se ajunge la un acord într-un termen convenit de părți, dar nu mai târziu de sfârșitul anului 2012. De asemenea, Cvartetul a invitat părțile să se abțină de la acțiuni provocatoare și a reamintit obligațiile prevăzute în foaia de parcurs.

În țările din vecinătatea estică, datorită eforturilor comune ale celor 5 + 2 membri, printre care se numără și UE, negocierile oficiale privind soluționarea conflictului din Transnistria s-au reluat într-o atmosferă pozitivă. Au avut loc o serie de reuniuni la nivel înalt și s-au întreprins acțiuni menite să intensifice măsurile de consolidare a încrederii (de exemplu, posibilitatea oferită societăților transnistrene de a se înregistra în *Republica Moldova* și de a beneficia de preferințe comerciale autonome, scutirea de la plata taxei de înregistrare pentru vizitele în Transnistria, crearea unui grup de lucru pentru discutarea unor noi măsuri de consolidare a încrederii, discuțiile purtate cu autoritățile vamale și feroviare pentru a facilita exporturile de mărfuri). Negocierile dintre președinții *Armeniei* și *Azerbaidjanului* privind Nagorno-Karabakh, sprijinite de Grupul de la Minsk din cadrul OSCE în calitate de mediator, nu au condus la deblocarea situației. Discuțiile internaționale de la Geneva cu privire la Abhazia și

Osetia de Sud, purtate în cadrul președinției comune UE-ONU-OSCE, au continuat, în special referitor la chestiunea neutilizării forței.

1.4. Dezvoltarea economică favorabilă incluziunii și schimburile comerciale

Creșterea a fost constantă în majoritatea țărilor din vecinătatea estică a UE, care și-au continuat redresarea în urma crizei din 2009. Acest fapt a permis unor țări precum *Armenia*, *Azerbaidjan* și *Republica Moldova* să facă în continuare progrese în ceea ce privește **reducerea sărăciei** și a șomajului. *Republica Moldova* și *Georgia* au continuat, de asemenea, să întreprindă cu fermitate **reforme structurale**, în timp ce în *Ucraina* nu s-au mai înregistrat progrese și programul național cu Fondul Monetar Internațional (FMI) nu este conform obiectivelor stabilite.

Țările din vecinătatea sudică a UE au înregistrat o creștere mai lentă, în special cele în care tranziția democratică a fost însoțită de tulburări sociale, greve și instabilitate politică sau care au fost afectate de conflictele din țările vecine. Pentru a combate **șomajul** în creștere și pentru a preveni producerea altor tulburări interne, multe țări și-au relaxat politica fiscală și și-au mărit cheltuielile publice, ceea ce a dus la creșterea deficitului bugetar. Această tendință trebuie inversată în scopul menținerii stabilității macroeconomice și al evitării eventualelor probleme cauzate de finanțarea prin îndatorare. În *Israel*, protestele au evidențiat preocupările larg răspândite cu privire la justiția socială și inegalitatea în continuă creștere în materie de distribuire a bogăției. În toate țările din vecinătate, ca și în cadrul UE, trebuie să se pună accentul pe o dezvoltare economică mai **favorabilă incluziunii**, prin promovarea coeziunii interne și corectarea dezechilibrelor regionale și sociale.

2. COOPERAREA UE CU PARTENERII

2.1 Un an de realizări

Majoritatea țărilor partenere au salutat noua abordare care pune accentul pe o mai mare diferențiere și răspundere reciprocă, arătând că sunt pregătite să continue cu mai multă hotărâre reforma politică și economică și să coopereze mai intens cu UE. Primele rezultate ale acestei politici sunt deja vizibile.

În est, comunicarea prezentată în luna mai a anului trecut a dat un nou impuls dezvoltării Parteneriatului estic. În cadrul **reuniunii la nivel înalt a Parteneriatului estic** care a avut loc la Varșovia a fost prezentat un bilanț al rezultatelor obținute, au fost confirmate angajamentele politice asumate de UE și de țările din vecinătatea sa estică în direcția aprofundării asocierii politice și a continuării integrării economice și au fost recunoscute aspirațiile europene și alegerea europeană a unora dintre parteneri. În cadrul acestei reuniuni s-a convenit asupra elaborării unei „foi de parcurs a Parteneriatului estic”, care este adoptată simultan cu prezenta comunicare⁵ și oferă orientări practice pentru monitorizarea punerii în aplicare până la următoarea reuniune la nivel înalt, prevăzută a avea loc în toamna anului 2013.

La trei ani după lansarea sa, Parteneriatul estic a înregistrat progrese substanțiale. UE și partenerii estici și-au intensificat dialogul privind drepturile omului. Negocierile privind acordurile de asociere au fost inițiate cu toți partenerii (cu excepția *Belarusului*) și au fost

⁵ COM (2012) ... din 15.5.2012, Parteneriatul estic: o foaie de parcurs pentru reuniunea la nivel înalt din toamna anului 2013.

încheiate cu *Ucraina*. Negocierile privind instituirea unor zone de liber schimb complex și cuprinzător înregistrează progrese. Obiectivul de a acorda în timp util dreptul de călătorie fără viză și celelalte elemente ale agendei de cooperare din cadrul Parteneriatului estic evoluează cu succes.

În vecinătatea sudică, UE a răspuns foarte prompt la schimbările istorice. Împreună cu organizațiile regionale (în special Liga Statelor Arabe), UE s-a angajat în soluționarea conflictelor. Înalțul Reprezentant și Comisia au salutat rezultatele alegerilor democratice și și-au exprimat disponibilitatea de a colabora cu noile guverne. UE a oferit ajutor umanitar imediat atunci când a fost necesar și a reorientat asistența financiară pe care o acordă, măbind sumele alocate țărilor care au cel mai mult nevoie de sprijin, reducând totodată, în alte cazuri, fondurile furnizate. De asemenea, UE a propus o nouă cooperare și un nou dialog cu privire la schimburile comerciale și la mobilitate. Aceasta a devenit un partener recunoscut și de încredere pentru pregătirea, organizarea și monitorizarea alegerilor. UE și-a intensificat în mod substanțial angajamentele față de organizațiile societății civile din întreaga regiune, precum și sprijinul furnizat acestora.

În urma unei propuneri prezentate de Înalțul Reprezentant, Consiliul a numit un reprezentant special pentru regiunea sud-mediteraneeană, însărcinat să dezvolte dialogul cu țările în tranziție, să intensifice mobilizarea și coordonarea UE și a statelor membre, precum și să asigure coordonarea cu instituțiile financiare internaționale și sectorul privat. Acest demers a generat deja rezultate concrete în regiune. Primul grup operativ s-a reunit în *Tunisia*, în septembrie 2011, și a anunțat un pachet de măsuri foarte substanțiale de sprijin internațional, care cuprinde deopotrivă granturi și împrumuturi. Comisia a contribuit la acest pachet de măsuri prin acordarea de granturi în valoare de 400 de milioane EUR pentru perioada 2011-2013. Cel de al doilea grup operativ s-a reunit în *Iordania*, în februarie 2012, pentru a încuraja și a susține procesul de reforme politice și economice din *Iordania*. Partidele politice și organizațiile societății civile au contribuit la lucrările grupului operativ. Cu această ocazie s-a anunțat, de asemenea, punerea la dispoziție a unui substanțial pachet financiar internațional. Grupurile operative nu sunt exerciții punctuale, activitatea acestora constituind un proces în cadrul căruia sunt prevăzute reuniuni de monitorizare la diferite niveluri pentru a evalua progresele înregistrate și punerea în aplicare a proiectelor. Organismele mixte instituite în temeiul acordului de asociere monitorizează punerea în aplicare a recomandărilor grupului operativ. În urma alegerilor prezidențiale și a transferului către o guvernare civilă din *Egipt*, în 2012 se va organiza un grup operativ împreună cu această țară.

2.2 Construirea unor democrații durabile

Accentul reînnoit pus de UE pe construirea unor **democrații profunde**⁶ și pe promovarea **drepturilor omului și a libertăților fundamentale** a fost însoțit de măsuri ferme.

Pentru a sprijini **tranziția democratică**, UE și-a intensificat cooperarea cu Consiliul Europei și a conlucrat cu Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, propunând un statut de „partener pentru democrație” parlamentelor din țările sud-mediteraneene. Acest statut a fost acordat *Marocului* și *Autorității Palestiniene*. De asemenea, UE a elaborat împreună cu

⁶ Printre elementele care caracterizează o **democrație profundă și durabilă** se numără următoarele: alegeri libere și corecte; libertatea de asociere, de exprimare și de întrunire, precum și libertatea presei și a mass-media; statul de drept administrat de un sistem judiciar independent și dreptul la un proces echitabil; combaterea corupției; reformarea sectorului de securitate și a celui de aplicare a legii (inclusiv a poliției); instituirea controlului democratic asupra forțelor armate și a celor de securitate.

Consiliul Europei un program menit să sprijine procesul de reformă în țările participante la Parteneriatul estic, care vizează reforma sistemului judiciar și respectarea drepturilor omului în executarea hotărârilor penale, conformitatea cu standardele electorale europene, combaterea corupției și a formelor grave de criminalitate informatică. Acesta a fost completat ulterior de un program similar cu țările din vecinătatea sudică a UE, care pune accentul pe reforma constituțională, reforma sistemului judiciar și sistemele electorale.

În Tunisia, UE a furnizat asistență tehnică autorităților electorale pentru a le ajuta să pregătească **primele alegeri democratice** și a sprijinit societatea civilă în perioada premergătoare alegerilor respective. UE a avut propria sa misiune de observare a alegerilor în *Tunisia*, iar în *Maroc* a trimis experți electorali. În urma invitației adresate de *Algeria*, UE a trimis în această țară propria sa misiune de observare a alegerilor parlamentare din 10 mai. UE a oferit asistență tehnică Înaltei Comisii Electorale din Egipt și a susținut, prin intermediul organizațiilor societății civile, măsurile de informare a electoratului și activitatea observatorilor naționali. *Libia* a invitat UE să observe apropiatele alegeri pentru o adunare constituantă.

2.3 Încurajarea dezvoltării economice favorabile incluziunii, a schimburilor comerciale și a cooperării sectoriale

Dezvoltarea economică și socială

În contextul gravelor dificultăți economice și financiare înregistrate în zona euro și în majoritatea țărilor partenere arabe (care reflectă, de asemenea, efectele „Primăverii arabe”), **dialogurile pe teme macroeconomice** s-au dovedit a fi deosebit de utile atât pentru UE, cât și pentru partenerii săi. Acestea au permis efectuarea unui schimb sincer și profund de informații și de opinii cu privire provocările economice întâmpinate și răspunsurile în materie de politică adoptate de cele două părți, care evidențiază necesitatea efectuării de reforme structurale.

Pentru a promova **dezvoltarea economică favorabilă incluziunii**, UE a acționat în direcția creșterii asistenței sale financiare și a capacității de creditare a instituțiilor financiare europene (a se vedea secțiunea 2.4) și a relansat dialogul în materie de politică privind ocuparea forței de muncă și aspectele sociale.

Schimburile comerciale

Negocierile privind instituirea unei **zone de liber schimb complex și cuprinzător** au fost încheiate cu *Ucraina*, au fost lansate cu *Republica Moldova* și *Georgia* și sunt pe cale de a fi inițiate cu *Armenia*. După efectuarea, în cursul anului 2012, a unui exercițiu de stabilire a domeniului care va face obiectul negocierilor privind capacitatea partenerilor de a se alinia la acquis-ul UE, negocierile cu *Iordania*, *Maroc* și *Tunisia* ar putea fi inițiate înainte de sfârșitul anului, pe baza directivelor de negociere adoptate de Consiliu în luna decembrie. Acordul privind produsele agricole și pescărești încheiat cu *Maroc* va intra în vigoare în luna iulie. Înregistrarea de progrese rapide în cadrul altor negocieri în curs, precum acordul similar cu *Tunisia*, este, de asemenea, o prioritate, astfel cum s-a subliniat la reuniunea Consiliului European din luna martie.

Convenția regională cu privire la **regulile de origine pan-euro-mediteraneene** a fost deschisă pentru semnare în iunie 2011 și a fost semnată de *Iordania* și *Maroc*. Ceilalți parteneri sud-mediteraneeni care nu au semnat încă această convenție ar trebui să finalizeze rapid procedurile necesare în vederea semnării și ratificării sale. În 2012 ar trebui să se

lanseze cu *Tunisia*, iar ulterior cu *Egipt*, *Iordania* și *Maroc*, noi negocieri referitoare la încheierea unor **acorduri privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale** în scopul deschiderii piețelor pentru produsele industriale.

Cooperarea sectorială

Convergența reglementărilor cu cele aplicabile pe piața UE și pe alte piețe care aplică normele UE este esențială pentru facilitarea schimburilor comerciale și a dezvoltării economice. În cadrul Parteneriatului estic, aceasta este susținută de programe **cuprinzătoare de consolidare a instituțiilor** și de alte măsuri de asistență relevante. Procesul de pregătire a negocierilor privind instituirea unor zone de liber schimb complex și cuprinzător cu *Armenia*, *Georgia* și *Republica Moldova*, precum și finalizarea unor astfel de negocieri cu *Ucraina*, au stimulat activitatea legislativă, în special în domeniul standardelor sanitare și fitosanitare, precum și în cel al reglementărilor tehnice. De asemenea, acestea au îmbunătățit siguranța alimentelor și a produselor naționale. Gestionarea finanțelor publice este unul dintre domeniile care mai necesită îmbunătățiri.

Integrarea pieței cu UE și convergența reglementărilor sunt, de asemenea, vectori ai **reformelor sectoriale** atât de necesare. În general, astfel de reforme se desfășoară pe termen lung și necesită investiții substanțiale. Cooperarea dintre UE și țările partenere s-a intensificat în toate domeniile, astfel cum se evidențiază în documentele de lucru comune, care însoțesc prezenta comunicare. De exemplu, UE a lansat o „strategie împotriva deconectărilor” (*no disconnect strategy*) pentru a ajuta organizațiile societății civile și cetățenii să facă față situațiilor în care accesul la tehnologia comunicațiilor electronice este întrerupt în mod arbitrar. De asemenea, UE a lansat Programul european de vecinătate pentru agricultură și dezvoltare rurală care, prin sprijinirea investițiilor și furnizarea de asistență tehnică, permite modernizarea producției agricole în țările partenere, creează oportunități la nivel local și pregătește aceste țări să funcționeze într-un mod mai eficace pe piața UE.

Comisia dorește, de asemenea, să dezvolte dialogul sectorial și cooperarea sectorială în cadrele regionale ale Parteneriatului estic și ale Uniunii pentru Mediterana. Aceste dialoguri vor contribui la consolidarea înțelegerii comune privind prioritățile sectoriale, precum și la elaborarea unor proiecte și inițiative concrete.

Instituirea unor dialoguri neoficiale în cadrul Parteneriatului estic reprezintă un alt mijloc de consolidare a legăturii dintre procesele bilaterale și cele multilaterale, de stimulare a sentimentului de apartenență comună la Parteneriatul estic și de favorizare a unei dinamici regionale. Aceste dialoguri multilaterale neoficiale organizate bianual între miniștrii afacerilor externe din țările partenere, pe de o parte, și Înalțul Reprezentant al UE și comisarul pentru politica de vecinătate, pe de altă parte, vor oferi posibilitatea de a purta discuții informale la nivel ministerial cu privire la evoluțiile din țările partenere și la progresele înregistrate în procesele de reformă și vor permite monitorizarea punerii în aplicare a foii de parcurs a Parteneriatului estic. În acest cadru vor avea loc, de asemenea, sesiuni de dialog neoficial între miniștrii și comisarii UE responsabili de domeniile sectoriale relevante, în vederea consolidării **cooperării sectoriale multilaterale** dintre UE și țările partenere din vecinătatea estică.

În cadrul Uniunii pentru Mediterana și în urma deciziei Consiliului de a transfera UE copreședinția nordică, Comisia dorește să relanseze dialogurile sectoriale la nivel ministerial. În prezent se poartă discuții cu partenerii pentru a se conveni cu privire la o serie de reuniuni referitoare la schimburi comerciale, transporturi, energie și mediu, precum și la alte politici

sectoriale. Aceste reuniuni ministeriale sectoriale ar trebui să servească la identificarea obiectivelor comune în materie de cooperare regională și să contribuie, de asemenea, la definirea unor eventuale proiecte concrete care ar urma să fie realizate în cadrul Uniunii pentru Mediterana.

În cadrul noului său răspuns și al angajamentului său reînnoit față de vecinătate, UE a consolidat în continuare sprijinul pe care îl acordă pentru **participarea țărilor partenere la PEV la programele și la agențiile UE**. Protocoalele care permit participarea *Republicii Moldova* și a *Ucrainei* la programele UE au intrat în vigoare. În urma votului pozitiv al Parlamentul European, protocolul cu *Maroc* va intra în vigoare în scurt timp. S-au inițiat negocierile privind încheierea unui protocol cu *Iordania*. În prezent este în curs de elaborare un proiect menit să sprijine măsurile pregătitoare adoptate de agențiile UE pentru a facilita participarea la activitatea acestora. Țările partenere pot utiliza fondurile UE pentru a-și cofinanța participarea la programele Uniunii.

Mobilitatea

S-au înregistrat progrese în direcția realizării obiectivului de liberalizare a vizelor pentru țările din vecinătatea estică a UE. Există parteneriate pentru mobilitate cu *Armenia*, *Georgia* și *Republica Moldova*. *Republica Moldova* și *Ucraina* pun în aplicare planuri de acțiune privind liberalizarea vizelor. Un dialog pe tema vizelor cu *Georgia* ar putea fi inițiat înaintea verii. În urma punerii în aplicare cu succes a **acordurilor de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie** cu *Georgia*, *Republica Moldova* și *Ucraina*, negocieri privind acorduri similare au fost inițiate, de asemenea, cu *Armenia* și *Azerbaidjan*.

În vecinătatea sa sudică, UE a propus inițierea de dialoguri privind un **parteneriat în materie de migrație, mobilitate și securitate** cu *Egipt*, *Maroc* și *Tunisia*. Aceste dialoguri abordează migrația legală și ilegală, traficul de persoane, readmisa, regimul vizelor, azilul și protecția internațională. În ceea ce privește *Marocul* și *Tunisia*, s-au înregistrate progrese substanțiale. Dialogurile cu acestea au fost lansate în octombrie 2011, iar în lunile următoare ar trebui să se semneze declarații comune care să deschidă calea unor parteneriate pentru mobilitate. Până în prezent, *Egiptul* nu a dat curs propunerii de inițiere a unor discuții concrete. Înaltul Reprezentant și Comisia propun să inițieze un dialog cu privire la migrație, mobilitate și securitate cu *Iordania*.

2.4 Sprijin financiar

Pentru a susține financiar eforturile în materie de reformă depuse de țările partenere, UE a acționat la două niveluri.

În primul rând, a încercat să consolideze legătura dintre noua abordare în materie de politică și programele de asistență financiară existente. În țările din vecinătatea sudică, acest demers a condus la **reorientarea finanțării existente în valoare de 600 de milioane EUR** către obiectivele stabilite în comunicarea comună intitulată „Un parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită cu țările sud-mediteraneene”⁷. În consecință, au fost lansate noi programe de consolidare a instituțiilor în domenii precum reforma sistemului judiciar și combaterea corupției.

⁷ COM (2011) 200 din 8.3.2011.

În al doilea rând, UE a depus eforturi pentru a pune la dispoziție **resurse financiare suplimentare** din bugetul său. Comunicarea comună intitulată „Un răspuns nou în contextul schimbărilor din țările vecine”, din mai 2011, a propus să se aloce până la 1,24 miliarde EUR din resursele suplimentare pentru a sprijini punerea în aplicare a noii abordări. Din această sumă, **un miliard EUR** este pus la dispoziția țărilor partenere. Înaltul Reprezentant și Comisia regretă că în cadrul Consiliului nu s-a ajuns încă la un consens în favoarea propunerii Comisiei de a se permite reutilizarea restituirilor BEI. Aceasta va avea drept consecință un deficit de cel puțin 240 de milioane EUR față de propunerea inițială.

Cea mai mare parte a acestor resurse suplimentare (670 de milioane EUR) va fi furnizată prin intermediul a două programe-cadru: SPRING pentru țările sud-mediteraneene, cu un buget în valoare de 540 de milioane EUR, aferent perioadei 2011-2013, și EaPIC pentru țările din vecinătatea estică, cu un buget în valoare de 130 de milioane de EUR, aferent perioadei 2012-2013. Ambele programe vor pune accentul pe promovarea transformării democratice și consolidarea instituțiilor, precum și pe susținerea creșterii durabile și favorabile incluziunii. Restul fondurilor suplimentare au fost alocate în cea mai mare parte programelor de mobilitate (Tempus, Erasmus Mundus etc.) și pentru a sprijini organizațiile societății civile și actorii nestatali.

Prelungirea din luna octombrie a mandatului **Băncii Europene de Investiții (BEI)** deschide calea acordării unor împrumuturi suplimentare în valoare de 1,15 miliarde EUR pentru țările partenere⁸ și a unor împrumuturi care pot ajunge până la un miliard EUR în cazul măsurilor legate de combaterea schimbărilor climatice. Contribuții voluntare suplimentare din partea statelor membre pentru fondul fiduciar instituit în temeiul Facilității euro-mediteraneene de investiții și parteneriat (FEMIP) va permite BEI să consolideze operațiunile cu capital de risc în țările din vecinătatea sudică.

Domeniul operațiunilor **Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)** a fost extins pentru a permite efectuarea de acțiuni în *Egipt, Iordania, Maroc și Tunisia*. În plus, până la 100 de milioane EUR, provenind parțial de la bugetul UE, au fost alocate în scopul de a sprijini identificarea și elaborarea proiectelor. Resurse suplimentare (în valoare de până la un miliard EUR) vor fi mobilizate de BERD prin intermediul fondului său special, de îndată ce un număr suficient de acționari vor ratifica amendamentele care trebuie aduse Acordului privind înființarea BERD⁹. Asistența furnizată în prezent în cadrul Instrumentului european de vecinătate și parteneriat a fost, de asemenea, redirecționată către promovarea dezvoltării IMM-urilor și sprijinirea inițiativelor de creare de locuri de muncă, în special în *Algeria, Egipt, Iordania și Tunisia*.

La sfârșitul anului 2011, **Facilitatea de investiții pentru vecinătate (FIV)** a beneficiat de alocări în valoare de 400 de milioane EUR (din care 174 de milioane EUR pentru țările din est și 226 de milioane EUR pentru țările din sud), care, prin crearea unui efect de levier, au permis realizarea unor proiecte cu un cost total de 13,6 miliarde EUR (din care 4,2 miliarde EUR pentru țările din est și 9,4 miliarde EUR pentru țările din sud). Majorarea substanțială a sumelor alocate granturilor disponibile în cadrul Facilității de investiții pentru vecinătate în perioada 2011-2013 (450 de milioane EUR) ar trebui să asigure, printr-un efect de levier, că sporirea resurselor de creditare se concretizează rapid în investiții în infrastructură (mediu și

⁸ 1 miliard EUR pentru țările din vecinătatea sudică a UE și 150 de milioane EUR pentru țările din vecinătatea estică a UE.

⁹ În decembrie 2011, Comisia a adoptat propunerea de decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind ratificarea de către UE a amendamentelor [COM (2011) 905 din 21.12.2011].

combaterea schimbărilor climatice, interconectări cu țări partenere) și IMM-uri, contribuind, astfel, la combaterea șomajului în toate țările din vecinătate.

Obiectivul UE este să susțină în mai mare măsură operațiunile cu capital de risc în țările din vecinătatea sudică prin intermediul Facilității euro-mediteraneene de investiții și parteneriat (FEMIP); împreună cu BEI, BERD și alte instituții financiare europene, UE dezvoltă noi formule de susținere a operațiunilor cu capital de risc și a schemelor de garantare în țările din vecinătatea estică.

În luna decembrie, Comisia a adoptat o propunere legislativă privind un nou instrument financiar, **Instrumentul european de vecinătate (IEV)**, care este menit să înlocuiască, începând din 2014, actualul Instrument european de vecinătate și parteneriat (IEVP). Comparativ cu actualul instrument, IEV va consolida și mai mult legătura dintre politică și asistență și va asigura un nivel mai ridicat de diferențiere în ceea ce privește cooperarea cu țările partenere, care să reflecte angajamentul acestora față de valorile universale, progresele înregistrate în direcția democratizării profunde și obiectivele convenite. IEV va direcționa activitățile de cooperare către un număr mai restrâns de obiective-cheie în materie de politică, generând astfel un impact mai puternic. IEV va reduce complexitatea și durata procesului de programare și va simplifica dispozițiile privind punerea în aplicare, inclusiv cele referitoare la cooperarea transfrontalieră la frontierele externe ale UE. Pachetul financiar propus pentru IEV, în valoare de 18,2 miliarde EUR alocate în șapte ani, reprezintă o creștere de 22 % în termeni reali față de actuala perspectivă financiară. IEV va contribui la realizarea obiectivului UE de a majora la cel puțin 20 % partea din bugetul Uniunii alocată acțiunilor de combatere a schimbărilor climatice, în conformitate cu intenția exprimată de Comisie în comunicarea din iunie 2011 privind cadrul financiar multianual pentru perioada 2014 - 2020¹⁰.

2.5 O abordare mai concertată cu alte instituții ale UE

Revizuirea PEV în 2011 a generat o amplă dezbatere în rândul tuturor instituțiilor UE și un consens larg în ceea ce privește necesitatea intensificării angajamentului Uniunii față de țările din vecinătate. În special, Parlamentul European a adoptat un raport important privind PEV în luna decembrie. S-a înregistrat o creștere notabilă a frecvenței interacțiunilor dintre Parlamentul European, Comisie și Înalțul Reprezentant pe tema PEV, în cadrul relațiilor cu diferiți parteneri.

În plus, Parlamentul European și-a intensificat contactele și cooperarea cu adunările alese din țările partenere la PEV, într-un efort de a îmbunătăți dialogul politic și de a consolida capacitatea acestora de a-și trage la răspundere guvernele. Euronest și Adunarea Parlamentară a Uniunii pentru Mediterana și-au continuat activitatea. De asemenea, atât Comitetul Economic și Social European, cât și Comitetul Regiunilor (în special prin intermediul Adunării autorităților locale și regionale din zona euro-mediteraneeană și al Conferinței autorităților locale și regionale din Parteneriatul estic) și-au mărit implicarea.

2.6 O abordare concertată cu alte țări donatoare și cu instituțiile internaționale

UE cooperează îndeaproape cu alte țări donatoare și cu instituțiile internaționale pentru a răspunde la crizele umanitare, a promova tranziția democratică și a stimula dezvoltarea economică în țările partenere.

¹⁰ COM (2011) 500 final din 29.6.2011, „Un buget pentru Europa 2020”.

Pe tot parcursul crizei libiene, UE s-a aflat în prim-planul acțiunii umanitare internaționale, acționând în strânsă coordonare cu alți donatori și cu organizațiile internaționale, astfel încât să se asigure identificarea promptă necesităților, precum și acordarea rapidă și eficace a ajutorului.

UE a contribuit în mod decisiv la instituirea Parteneriatului de la Deauville, o inițiativă a membrilor G-8, care coordonează eforturile internaționale menite să sprijine tranziția democratică în țările sud-mediteraneene. UE cooperează îndeaproape cu organizațiile internaționale care și-au luat angajamentul de a susține Parteneriatul de la Deauville, cu ocazia reuniunii miniștrilor de finanțe ai G8, desfășurată în luna septembrie la Marsilia. De asemenea, prin intermediul instrumentului său de asistență macrofinanciară, UE cooperează îndeaproape cu Fondul Monetar Internațional și cu alte organizații internaționale pentru a ajuta țările partenere în cauză¹¹ să corecteze dezechilibrele macroeconomice și să continue reforma structurală orientată către creștere.

Țări precum Rusia și Turcia au potențialul de a aduce o contribuție importantă la stabilitatea regională. Elveția a participat la cel mai înalt nivel la reuniunea Grupului operativ UE-Tunisia.

În plus, în contextul Parteneriatului estic, un grup de informare și coordonare, la care participă țări din afara UE și instituții financiare internaționale interesate, promovează coordonarea donatorilor și, la un nivel mai general, încurajează dezvoltarea Parteneriatului estic.

3. PERSPECTIVE

Anul 2011 a fost un an al schimbărilor în țările din vecinătatea UE. Cu toate că primele semne sunt încurajatoare, sunt necesare eforturi susținute pentru a consolida aceste progrese. În multe țări partenere, societatea traversează schimbări majore. Înțelegerea și respectarea ritmului procesului de reformă al fiecărei societăți sunt elemente fundamentale, care necesită un dialog constant, o atenție deosebită și o monitorizare atentă din partea UE. Există mai multe domenii în care țările partenere trebuie să își intensifice eforturile în materie de reformă și există sectoare în care se impune ca UE să pună în aplicare cu mai multă promptitudine angajamentele asumate.

3.1. Provocări viitoare

O democrație durabilă

În mai multe țări vecine din sud, transformarea democratică a dus la apariția pe scena politică a unor noi partide politice, în special, dar nu exclusiv, partide care au rădăcini islamice. UE trebuie și este pregătită să își dezvolte dialogul cu aceste partide, precum și cu toate guvernele alese în mod democratic. Instrumentele existente și Fondul european pentru democrație, odată instituit, ar putea stimula dialogul și promova schimbul de experiență cu partidele politice din UE.

Până la următoarea reuniune la nivel înalt, partenerii est-europeni vor continua să pună în aplicare programul cuprinzător și substanțial al Parteneriatului estic, astfel cum s-a prevăzut în foaia de parcurs. În acest sens, **consolidarea democrației** rămâne esențială, apropiatele

¹¹ Armenia, Republica Moldova, Ucraina și în viitor, eventual, Egipt și Georgia.

alegeri parlamentare din *Armenia, Georgia și Ucraina* fiind etape-cheie pentru cele trei țări. În vecinătatea sudică, apropiatele alegeri din *Algeria, Iordania, Libia și Tunisia* vor fi, de asemenea, foarte importante pentru ancorarea mai profundă a procesului de democratizare.

Libertatea de **exprimare**, de **asociere** și de **întrunire** trebuie să fie pe deplin garantată în drept și în practică. O cultură puternică a respectării drepturilor omului trebuie să fie instituită la toate nivelurile, în special în ceea ce privește protecția împotriva tuturor formelor de discriminare în politică, precum și în viața cotidiană. În acest scop, țările partenere sunt invitate să dea curs recomandărilor specifice formulate cu privire la aceste aspecte în rapoartele privind progresele înregistrate de fiecare țară, care însoțesc prezenta comunicare. În acest mod, **societatea civilă** va beneficia de spațiul de care are nevoie în vederea îndeplinirii rolului său esențial în calitate de agent al democratizării care asigură caracterul durabil și incluziv al procesului de reformă. Atunci când Facilitatea pentru societatea civilă va deveni pe deplin operațională, UE va fi în măsură să își consolideze sprijinul. În țările din vecinătatea sudică, Fundația Anna Lindh ar trebui să contribuie la înregistrarea de progrese în ceea ce privește dialogul intercultural între organizațiile societății civile, prin identificarea agenților schimbării și prin stabilirea de legături între organizațiile care în mod normal nu interacționează, promovând astfel un dialog cu organizațiile UE.

Femeile au avut un rol fundamental în cadrul „Primăverii arabe”, pe care nu ar trebui să îl piardă în contextul transformărilor ulterioare. UE va continua să își intensifice eforturile pentru a susține drepturile femeilor din întreaga regiune, pentru a se asigura că egalitatea de șanse între femei și bărbați este integrată în toate activitățile de cooperare relevante și pentru a promova măsurile eficiente de combatere a traficului în toate țările din vecinătate.

În toate țările din vecinătate sunt necesare mai multe eforturi în vederea instituirii unui **sistem judiciar** eficient și **independent**, astfel încât să se asigure **dreptul cetățenilor la un proces echitabil** care să garanteze securitate juridică pentru întreprinderi și investitori prin pronunțarea unor hotărâri judecătorești nepărtinitoare. Reforma **sectorului de securitate** este, de asemenea, esențială pentru o democratizare durabilă. În scopul de a sprijini eforturile acestor țări, UE este gata să își intensifice sprijinul tehnic și financiar acordat în cadrul strategiilor naționale globale, prin utilizarea resurselor suplimentare care au devenit disponibile în urma revizuirii de anul trecut a PEV.

Dezvoltarea economică favorabilă incluziunii și schimburile comerciale

Șomajul, excluziunea socială, inegalitatea și sărăcia se află în centrul preocupărilor cetățenilor cu privire la viitor. Aceste probleme, care se numără printre cauzele principale ale instabilității și ale tulburărilor sociale, trebuie remediate pentru a se asigura o democratizare durabilă. În acest scop, este necesar ca țările partenere să realizeze reforme și să adopte o abordare integrată care să înglobeze un mix de politici din domeniul economic, fiscal, al ocupării forței de muncă, social și al educației. UE este pregătită să sprijine aceste reforme prin intermediul unor măsuri direcționate, menite să promoveze coeziunea socială și ocuparea forței de muncă (în special cea a tinerilor).

Pentru promovarea investițiilor sale în țările partenere, UE a inclus **protecția investițiilor** în domeniul de aplicare al zonelor de liber schimb complex și cuprinzător care urmează să fie negociate cu *Egipt, Iordania, Maroc și Tunisia*. UE intenționează să negocieze treptat dispoziții similare cu alte țări din vecinătate, fie ca acorduri separate, fie în cadrul viitoarelor zone de liber schimb complex și cuprinzător. În parteneriat cu OCDE și Banca Mondială, Comisia va lansa în luna iunie o schemă de reducere a costurilor de asigurare a investițiilor la

scară largă în țările sud-mediteraneene, în vederea creșterii investițiilor străine directe în această regiune. Au fost înregistrate progrese și în ceea ce privește activitatea de pregătire a unui mecanism de garantare la nivelul întregii UE, care să asigure împotriva riscurilor politice investițiile efectuate de IMM-urile din UE în țările partenere. Această schemă, care va viza întreaga vecinătate, ar trebui să fie lansată până la sfârșitul anului. În fine, consultările au confirmat oportunitatea extinderii domeniului geografic de aplicare al Fondului european de investiții (FEI) pentru a cuprinde în mod explicit țările din vecinătate. În cursul anului curent, Comisia intenționează să prezinte o propunere privind modificarea în acest scop a statutului FEI de către Consiliul de administrație al fondului. Demersul respectiv va facilita, *inter alia*, participarea țărilor partenere la viitoarele programe ale UE, cum ar fi Programul pentru competitivitate, întreprinderi și IMM-uri (COSME).

Convergența reglementărilor pe care o implică zonele de liber schimb complex și cuprinzător în diverse domenii, cum ar fi aspectele sanitare și fitosanitare, reglementările tehnice, procedurile vamale, achizițiile publice și concurența, va necesita eforturi deosebite din partea partenerilor pentru reformarea legislației naționale și dezvoltarea mijloacelor aferente punerii în aplicare și asigurării respectării sale. În cadrul acestor eforturi se înscriu combaterea corupției și a fraudei, precum și consolidarea gestionării finanțelor publice. UE se angajează să susțină în mai mare măsură aceste eforturi prin intensificarea asistenței acordate pentru consolidarea instituțiilor.

Mobilitatea

Agenda în materie de mobilitate trebuie să fie continuată. În ceea ce privește țările din vecinătatea estică a UE, aceasta înseamnă încheierea unor acorduri de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie cu *Armenia, Azerbaidjan și Belarus*, precum și inițierea dialogurilor pe tema vizelor mai întâi cu *Georgia*, apoi cu *Armenia și Azerbaidjan*. *Ucraina și Republica Moldova* vor trebui să înregistreze progrese în direcția punerii în aplicare depline a planurilor lor de acțiune privind liberalizarea vizelor. *Azerbaidjan* și-a exprimat interesul de a negocia un parteneriat pentru mobilitate, similar celor încheiate cu alte țări din vecinătatea estică. În ceea ce privește țările din vecinătatea sudică a UE, aceasta înseamnă instituirea unor parteneriate pentru mobilitate cu *Maroc și Tunisia*, precum și inițierea unor dialoguri în materie de mobilitate cu *Egipt și Iordania*.

În vederea realizării obiectivelor prevăzute în domeniul educației și în vederea promovării legăturilor dintre întreprinderi, a schimburilor culturale și a contactelor dintre persoane, Înaltul Reprezentant și Comisia invită statele membre ale UE să utilizeze în mod mai sistematic posibilitățile oferite de **Codul european de vize**. În special, ar trebui să se elibereze vize cu intrări multiple persoanelor care ar putea justifica necesitatea de a călători în mod regulat și cu bună credință în UE din motive profesionale sau personale, precum și reprezentanților organizațiilor societății civile și studenților care participă la programe finanțate de UE. Taxa de viză ar trebui să fie eliminată pentru tinerii cu vârsta sub 25 de ani care participă la seminare, conferințe, precum și evenimente sportive, culturale și educaționale, organizate de organizații fără scop lucrativ, precum și pentru copiii cu vârsta sub 12 ani.

Cooperarea sectorială

Respectarea drepturilor omului, democrația și statul de drept sunt valori care stau la baza UE și definesc cooperarea dintre statele sale membre; de asemenea, aceste valori se reflectă în legislația, normele și standardele UE. Alinierea la normele și standardele UE prin intermediul

cooperării sectoriale va răspunde dorinței partenerilor de a se apropia de UE și, ceea ce este foarte important, va promova aceste valori. Astfel, reforma sectorială și cooperarea sectorială contribuie la îmbunătățirea guvernantei politice și economice, la transparența și răspunderea politică și administrativă, la dezvoltarea socioeconomică, la prevenirea și soluționarea conflictelor, la construcția statală și la implicarea societății civile.

În numeroase sectoare, în special transporturile și energia, Comisia pune un accent special pe regiunea care face obiectul PEV și are intenția de a dezvolta această abordare pe o scară mai largă¹². În acest sens și fără a se dori exhaustivă, prezenta comunicare comună evidențiază în continuare mai multe **aspecte sectoriale** care ar putea face obiectul unei cooperări mai strânse între UE și țările partenere, în vederea obținerii unor rezultate concrete în următorii câțiva ani.

- În domeniul **energiei**, Comisia va continua să sprijine dezvoltarea coridorului sudic al gazelor. De asemenea, Comisia va colabora în continuare cu țările din vecinătatea estică a UE în ceea ce privește securitatea tranzitului de energie, pe baza funcționării transparente a rețelei. În plus, în 2012, Comisia va consulta partenerii sud-mediteraneeni cu privire la instituirea de parteneriate energetice, ca un prim pas în direcția integrării pieței regionale de energie electrică și regenerabilă, pe termen lung existând perspectiva înființării unei comunități a energiei UE-Mediterana de Sud.
- În domeniul **politicii industriale și în cel al politicii privind întreprinderile**, Carta euro-mediteraneeană pentru întreprinderi ar trebui să fie revizuită în vederea transformării sale într-un „Small Business Act” euro-mediteraneean, iar domeniul de aplicare al rețelelor și al măsurilor intersectoriale și sectoriale ar trebui să fie extins pentru a cuprinde partenerii sud-mediteraneeni. Ar fi oportun să se efectueze schimburi de informații și de cele mai bune practici privind turismul durabil.
- În domeniul **transporturilor** aeriene, în 2012, negocierile referitoare la încheierea unor acorduri cuprinzătoare privind serviciile aeriene ar trebui accelerate cu *Ucraina*, relansate cu *Tunisia* și inițiate cu *Azerbaidjan*.
- UE va continua să promoveze practicile și procedurile **vamale** moderne în scopul de a facilita la maximum schimburile comerciale, inclusiv prin punerea în aplicare a cadrelor strategice pentru cooperarea vamală cu partenerii estici și prin intermediul negocierilor în curs și a celor viitoare cu privire la instituirea unor zone de liber schimb complex și cuprinzător.
- UE va sprijini capacitățile țărilor partenere pentru a combate degradarea **mediului** și pentru a promova utilizarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv în ceea ce privește apa, poluarea industrială, pesticidele periculoase, calitatea aerului, gestionarea deșeurilor, conservarea naturii și gestionarea pădurilor, precum și pentru a consolida sistemele de informații și guvernanta referitoare la mediu. UE va ajuta țările partenere să integreze în mai mare măsură aspectele de mediu în alte politici sectoriale pentru a promova tranziția către o economie mai ecologică, inclusiv printr-un consum și o producție mai durabile. De asemenea, UE va consolida cooperarea cu țările partenere la PEV în vederea Conferinței mondiale a ONU privind dezvoltarea durabilă, care va avea loc în 2012.

¹² A se vedea, în special, comunicările Comisiei: „UE și regiunile sale învecinate: o abordare reînnoită în privința cooperării în domeniul transporturilor”, COM (2011) 415 din 7.7.2011 și „Politica energetică a UE: angajarea în relații cu parteneri din afara frontierelor noastre”, COM (2011) 539 din 7.9.2011.

- Elaborarea și punerea în aplicare a unor **politici** ambițioase **privind combaterea schimbărilor climatice** reprezintă o provocare majoră, căreia UE este pregătită să îi facă față printr-o cooperare strânsă cu țările partenere. UE va sprijini tranziția țărilor partenere în direcția unei dezvoltări cu emisii reduse de dioxid de carbon și a rezilienței la schimbările climatice, prin intermediul consolidării capacităților, al schimbului de informații și al investițiilor. Acest demers va ajuta țările partenere să pună în aplicare acordurile de la Cancun și de la Durban și, în special, să elaboreze strategii de dezvoltare cu emisii reduse de dioxid de carbon, să își consolideze reziliența la schimbările climatice și să furnizeze informații actualizate privind obiectivele sau acțiunile pe care le vor pune în aplicare.
- Politica privind **societatea informațională** din cadrul PEV vizează asigurarea unei piețe a telecomunicațiilor echitabile, moderne, deschise și transparente, a unui acces liber și dinamic la internet pentru toți cetățenii și a unui peisaj mediatic diversificat. Asigurarea securității, a stabilității și a rezilienței internetului și a altor **tehnologii de comunicații electronice** este un element constitutiv fundamental al democrației și are o contribuție esențială la crearea unui mediu de afaceri dinamic și inovator. Pentru a valorifica pe deplin potențialul de creștere și productivitate al societății informaționale, Comisia va sprijini în continuare reformele în materie de reglementare, inclusiv prin intermediul rețelelor de autorități de reglementare. Rețeaua autorităților de reglementare din regiunea mediteraneeană va fi consolidată, iar în regiunea estică se va institui o rețea similară. Comisia va sprijini, de asemenea, îmbunătățirea mediului comunicațiilor electronice în diverse domenii, de la interconectarea rețelelor, până la e-Sănătate. În mod similar, Comisia va îmbunătăți conectivitatea de mare viteză a infrastructurilor electronice regionale în materie de cercetare și educație. De asemenea, vor fi promovate utilizarea activă și democratică a TIC și a internetului, precum și măsurile în direcția instituirii unui mediu de reglementare transparent și eficient în domeniul audiovizualului și al mass-media.
- În ceea ce privește dezvoltarea unui „**spațiu comun al cunoașterii și inovării**”, Comisia va coopera mai intens cu partenerii și va sprijini îmbunătățirea colaborării în rețea și a coordonării între țările partenere și UE în ceea ce privește stabilirea și sincronizarea priorităților în materie de cercetare. Pentru a promova o implicare mai accentuată a comunităților de cercetare din țările care participă la PEV în cadrul celui de Al șaptelea program-cadru pentru activități de cercetare și de dezvoltare tehnologică (PC 7), Comisia va sprijini țările partenere în crearea capacităților de cercetare, va promova o colaborare mai intensă între cercetătorii și organizațiile de cercetare din țările care participă la PEV și din UE și va contribui la consolidarea rețelei punctelor de contact din cadrul PC 7. Comisia va sprijini campaniile de informare cu privire la posibilitățile oferite de PC 7. În plus, Comisia este pregătită să negocieze cu țările partenere la PEV memorandumuri de înțelegere pentru asocierea acestora la monitorizarea PC 7.
- Noul program european de vecinătate pentru **agricultură și dezvoltare rurală** (PEVADR) va ajuta țările partenere să fie mai eficace pe piețele străine, să beneficieze pe deplin de viitoare zone de liber schimb complex și cuprinzător și să stimuleze agricultura națională. În acest cadru, Comisia va iniția cu țările partenere dialoguri intense în materie de politică, menite să promoveze strategiile de dezvoltare agricolă și rurală pe termen lung, în strânsă cooperare cu toate părțile interesate relevante.

- În ceea ce privește **statisticile**, UE va sprijini adoptarea Codului de bune practici al statisticilor europene. Printre aceste practici se numără principiul independenței furnizorilor de statistici, producerea și difuzarea de statistici de înaltă calitate, care vizează principalele domenii socioeconomice, în conformitate cu standardele și metodologiile UE, și utilizarea statisticilor pentru luarea deciziilor pe baza unor elemente concrete, o componentă-cheie a bunei guvernante. UE va consolida asistența *inter pares* și dimensiunea regională a sprijinului acordat pentru această activitate.
- În domeniul **politicii maritime**, UE va coopera mai intens cu țările vecine în scopul de a încuraja definirea unor obiective comune care să contribuie la o creștere durabilă și la crearea de locuri de muncă în sectoarele maritime tradiționale și în cele nou-apărute, la elaborarea unor proiecte-pilot în domenii de interes regional și la ameliorarea coerenței acțiunilor finanțate în acest scop de instrumentele financiare interne și externe ale UE. În mod specific, Comisia, împreună cu BEI și OMI, va lansa o inițiativă comună în regiunea mediteraneeană, în vederea susținerii investițiilor private și a implicării instituțiilor financiare în sectoarele maritime, în special în domeniile infrastructurii, formării și supravegherii maritime. De asemenea, Comisia va coopera mai intens cu țările partenere din regiunea de coastă în cadrul organizațiilor regionale de gestionare a pescuitului, astfel încât să promoveze o utilizare mai durabilă a resurselor piscicole, să intensifice monitorizarea și combaterea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat.

Noua generație de planuri de acțiune ale PEV (sau de documente echivalente), care fac în prezent obiectul negocierilor cu numeroși parteneri, va oferi un cadru de politică actualizat. Acesta ar trebui să asigure o mai bună coordonare între UE și statele membre în ceea ce privește **asistența financiară și tehnică**. Procesul de programare, care va începe în cea de a doua jumătate a acestui an în cadrul noului IEV, oferă o șansă reală statelor membre interesate de a-și planifica asistență împreună cu UE.

Cooperarea regională

„Primăvara arabă” deschide noi posibilități de **cooperare regională** în țările din vecinătatea sudică. Multe dintre provocările cu care se confruntă țările partenere pot fi abordate în mod eficient doar la nivel regional sau subregional. UE a preluat copreședinția nordică a Uniunii pentru Mediterana. Acest lucru va consolida complementaritatea dintre Uniunea pentru Mediterana și PEV, precum și eficacitatea sprijinului acordat de UE țărilor sud-mediterraneene. UE va continua să sprijine secretariatul Uniunii pentru Mediterana în calitate de catalizator al proiectelor care generează beneficii concrete pentru popoarele aflate de cealaltă parte a Mediteranei. De asemenea, Comisia este hotărâtă să dea un nou impuls dialogurilor sectoriale din cadrul Uniunii pentru Mediterana.

UE a dezvoltat, de asemenea, un dialog mai structurat cu Liga Statelor Arabe (LSA), care implică reuniuni regulate între Înaltul Reprezentant și Secretarul general al LSA, și a inițiat acțiuni concrete în materie de cooperare, inclusiv înființarea celulei de supraveghere a LSA și cursuri de formare pentru diplomați sau observatori electorali.

Există deja semne încurajatoare privind îmbunătățirea dialogului dintre *Algeria* și *Maroc*, care deschide calea pentru intensificarea cooperării subregionale în Maghreb, și în contextul grupului 5 + 5. UE este pregătită să susțină acest dialog și alte procese de cooperare și integrare regionale și subregionale, precum și să conlucreze cu organizațiile și mecanismele regionale relevante. În acest context, Înaltul Reprezentant și Comisia intenționează ca în cadrul unei comunicări comune, care va fi elaborată în lunile următoare, să prezinte propuneri

privind consolidarea relațiilor dintre UE și Maghreb, cu condiția ca țările partenere să înregistreze progrese clare în ceea ce privește eforturile lor de cooperarea regională.

Ca răspuns la apelul lansat de Consiliul European din luna martie în favoarea unei foi de parcurs în care să fie definită și direcționată implementarea politicii UE față de partenerii noștri sud-mediteraneeni, raportul privind punerea în aplicare a *Parteneriatului pentru democrație și prosperitate împărtășită* care însoțește prezenta comunicare comună stabilește obiectivele care trebuie urmărite, instrumentele care urmează să fie utilizate și acțiunile care vor fi puse în aplicare până la sfârșitul anului 2013.

În vecinătatea estică, cooperarea regională privind gestionarea frontierelor s-a intensificat, în cadrul misiunii UE de asistență la frontieră în *Republica Moldova* și *Ucraina* (EUBAM), precum și al proiectului privind gestionarea integrată a frontierelor în Caucazul de Sud (SCIBM). În comunicarea comună privind foaia de parcurs a Parteneriatului estic sunt oferite mai multe detalii cu privire la activitățile avute în vedere în cadrul acestui parteneriat.

CONCLUZII

În luna mai a anului trecut, UE a încheiat revizuirea majoră a politicii sale europene de vecinătate. Acest demers a fost întreprins ca răspuns la provocări multiple: necesitatea de a sprijini procesul de democratizare care are loc în toate țările din vecinătatea sudică a UE, aspirațiile europene ale unora dintre partenerii noștri est-europeni și necesitatea de a aprofunda Parteneriatul estic, precum și noile oportunități oferite de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona. După un an, bilanțul este promițător. În multe privințe, țările din vecinătatea UE sunt în prezent mai democratice și mai deschise la schimbări decât în urmă cu un an. Noua abordare în materie de politică a UE este ferm instituită. Majoritatea țărilor partenere au salutat această abordare, iar numeroase țări partenere sunt pregătite să continue cu mai multă hotărâre reforma politică și economică și să coopereze mai profund cu UE.

Cu toate acestea, este o perioadă de tranziție. Țările sunt angajate într-un proces de elaborare a noilor instituții, de creare a noilor instituții, de construire a consensului intern în sprijinul transformării democratice și de alegere a noilor lideri. Acest proces va fi dificil, iar în unele cazuri chiar va genera tensiuni. Firește, unele țări vor trebui să realizeze în continuare progrese în cadrul acestui proces intern înainte de reluarea deplină a dialogului cu UE privind reformele și negocierile care ar putea deschide calea către intensificarea legăturilor comerciale, aprofundarea integrării economice și sectoriale, precum și facilitarea mobilității.

În această situație, este important ca UE să își îndeplinească angajamentele asumate față de țările din vecinătatea sudică și să se implice în mai mare măsură în țările din vecinătatea estică. Acest demers va contribui, de asemenea, la propria securitate și prosperitate a UE. Credibilitatea UE ca actor pe scena internațională va depinde în mare măsură de capacitatea sa de a acționa cu hotărâre în vecinătate. Din acest motiv, și în ciuda dificultăților sale economice, UE trebuie să rămână deschisă și orientată spre exterior, să își consolideze și mai mult relațiile de bună vecinătate și să sprijine cu fermitate eforturile depuse de țările partenere pentru a deveni mai democratice, mai prospere și, în consecință, mai stabile.